

*Szkoła Podstawowa im. marsz. Józefa Piłsudskiego
w Dzierzgowie*

**PROGRAM PROFILAKTYKI
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. MARSZ. JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
W DZIERZGOWIE
NA LATA 2014 – 2017**

Opracowanie:
mgr Halina Tańska
mgr Aldona Puźmirowska

SPIS TREŚCI

• Podstawy prawne	3
• Wstęp	4
• Założenia programowe	5
• Cele programu	5
• Metody i formy realizacji	6
• Treści programowe	7
• Zadania profilaktyczne	9
• Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.....	10
• Spodziewane efekty	10
• Ewaluacja programu	11

PODSTAWY PRAWNE:

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. z późn. zmianami
- Rozporządzenie MENiS z dn. 21 maja 2001 w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół Dz. U. nr 61, poz.624 ze zmianami
- Rozporządzenie MEN z dn. 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- Rozporządzenie MEN z dn. 17 listopada 2010 w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie
- Rozporządzenie MEN z dn. 17 listopada 2010 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie MEN z dn. 30 kwietnia 2013 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Statut Szkoły.

Wstęp

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej w Dzierzgowie jest dokumentem skorelowanym z Programem Wychowawczym, który realizuje szkoła. Celem jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju ucznia oraz wzmacnianie zachowań prozdrowotnych. Formy i sposoby działań z zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten skierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego jak i ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie, środowisku, tak by każdy z uczniów mógł poradzić sobie w trudnej sytuacji i osiągnąć sukces na miarę swoich możliwości. Program został opracowany w oparciu o wytyczne zawarte w Rządowym programie na lata 2014–2016 „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.

Prowadzenie działań profilaktycznych w szkole zostało poprzedzone diagnozą - rozpoznaniem obecnego stanu zagrożenia niepożądanymi zjawiskami w rozwoju uczniów szkoły.

1. Diagnozę opracowano w oparciu o analizę:

- dokumentacji szkolnej, w tym dzienników lekcyjnych, klasowych zeszytów uwag
- informacji płynących od nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły o bieżących problemach wychowawczych
- informacji z instytucji współpracujących ze szkołą
- obserwacji zachowania uczniów
- frekwencji w dziennikach lekcyjnych
- ankiet i wywiadów z nauczycielami, rodzicami i uczniami.

2. Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie następujących problemów wymagających działań profilaktycznych w naszej szkole:

- nie przestrzeganie zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią
- brak alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego
- niska świadomość zagrożenia uzależnieniami
- brak motywacji do nauki, niskie potrzeby edukacyjne
- brak umiejętności zachowań asertywnych.

Założenia szkolnego programu profilaktyki

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu wydarzeń z życia szkoły tj. uroczystości klasowych, szkolnych, wycieczek, itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie uroczystości ogólnoszkolnych i charytatywnych.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Eliminacja zachowań agresywnych.
- Budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli.
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń i aspiracji.
- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Wspieranie rozwoju społecznego dzieci 5- i 6- letnich w grupach zerowych i klasach 1-szych.

Cele programu

Cel główny programu:

Uświadomienie dziecku właściwych zachowań wobec współczesnych zagrożeń.

Cele szczegółowe programu:

- kształtowanie umiejętności komunikacyjnych,
- doskonalenie umiejętności obrony własnych granic, bez agresji i uległości, ćwiczenie zachowań asertywnych,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (rozwiązywanie problemów i sytuacji konfliktowych, umiejętności mediacji i negocjacji),
- budowanie poczucia własnej wartości,

- rozwijanie związków z grupą społeczną,
- rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności,
- rozpowszechnianie prawdziwych i rzetelnych informacji o skutkach używania substancji uzależniających,
- kształtowanie reguł prawnych i publicznych,
- umożliwianie wczesnego rozpoznawania, diagnozowania oraz rozwijania strategii przeciwdziałania uzależnieniom,
- kształtowanie umiejętności dbania o własne zdrowie i higienę, żywienie, odpowiedni ubiór, uprawianie sportu, bezpieczne zabawy,
- docenianie znaczenia wzajemnej pomocy.

Formy i metody realizacji programu profilaktyki

W realizacji programu łączące wychowanie, nauczanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych oraz wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów wykorzystuje się:

- a) przedmioty nauczania,
- b) godziny do dyspozycji wychowawcy klasy,
- c) zajęcia sportowe,
- d) zajęcia pozalekcyjne,
- e) uroczystości klasowe, szkolne,
- f) uroczystości regionalne,
- g) zajęcia specjalistyczne

Metody:

- podające (uczenie się przez słuchanie),
- problemowe (uczenie się przez oddziaływanie),
- eksponujące (uczenie się przez przeżywanie)
- praktycznego działania
- ankiety, rozmowy, obserwacje.

Treści programowe:

BEZPIECZEŃSTWO

Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią

- Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.

- Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
- Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw, na placu zabaw, na hali sportowej, w sali gier i zabaw oraz w czasie uroczystości szkolnych.
- Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
- Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie i uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia i udzielania pierwszej pomocy.

Eliminacja zachowań agresywnych i przemocy w szkole

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych.
- Dzieciństwo bez przemocy.
- Pedagogizacja rodziców.

Rozwijanie umiejętności współzycia społecznego

- Przedstawienie zasad i reguł współzycia w klasie i szkole.
- Edukacja prawna uczniów.
- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
- Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
- Kształtowanie postaw tolerancyjnych.
- Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

ZDROWIE

Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia

- Propagowanie zdrowego trybu życia.
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
- Uświadomienie konieczności zachowania higieny pracy.

- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
- Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia na temat zdrowego żywienia.

UZALEŻNIENIA

Profilaktyka uzależnień

- Kształtowanie postawy asertywnej.
- Profilaktyka palenia papierosów.
- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka narkomanii, lekomanii, uzależnienia od komputera.
- Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
- Wdrażanie wybranych programów profilaktyki i wychowawczych.

NAUKA I CZAS WOLNY

Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do nauki i własnego rozwoju

- Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów i motywacji uczniów.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
- Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów.
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
- Wdrażanie zachowań asertywnych.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.
- Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.
- Kształtowanie umiejętności szukania pomocy.

VII. Zadania profilaktyczne

Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły podstawowej

- zwracanie, podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, szatnie itp.,
- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia,
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- natychmiastowa reakcja na przejawy agresji rówieśniczej, przemocy,
- dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, nauczycieli, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów- godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych
- współpraca z rodziną- inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne,
- realizacja programów profilaktyki dotyczących palenia tytoniu i picia alkoholu, przeciwdziałania agresji , rozwijania umiejętności interpersonalnych,
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne rodziców

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny.
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z Dyrektorem Szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierzgowie,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Mławie,
- Komenda Powiatowa Policji w Mławie,
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Mławie.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej *DZIERZGO - MED* w Dzierzgowie

Spodziewane efekty

- zmniejszenie liczby zachowań ryzykownych podejmowanych przez dzieci,
- zmniejszenie ilości zachowań agresywnych,
- zwiększenie poziomu integracji zespołów klasowych,
- zmniejszenie ilości problemów edukacyjnych i wychowawczych.

Ewaluacja Programu Profilaktyki

Program profilaktyki realizowany jest przy współpracy z organizacjami i instytucjami wspomagającymi dzieci i rodzinę.

- Szczegółową strategię działań profilaktycznych zawiera “Plan działań profilaktycznych” na dany rok szkolny.

- Ocena planowanych przedsięwzięć profilaktycznych dokonana będzie raz do roku na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.
- Program profilaktyki poddany będzie monitorowaniu i ewaluacji wraz z programem wychowawczym szkoły w zależności od zaistniałych potrzeb.
- Wyniki będą wskazówkami do pracy w kolejnych latach.